

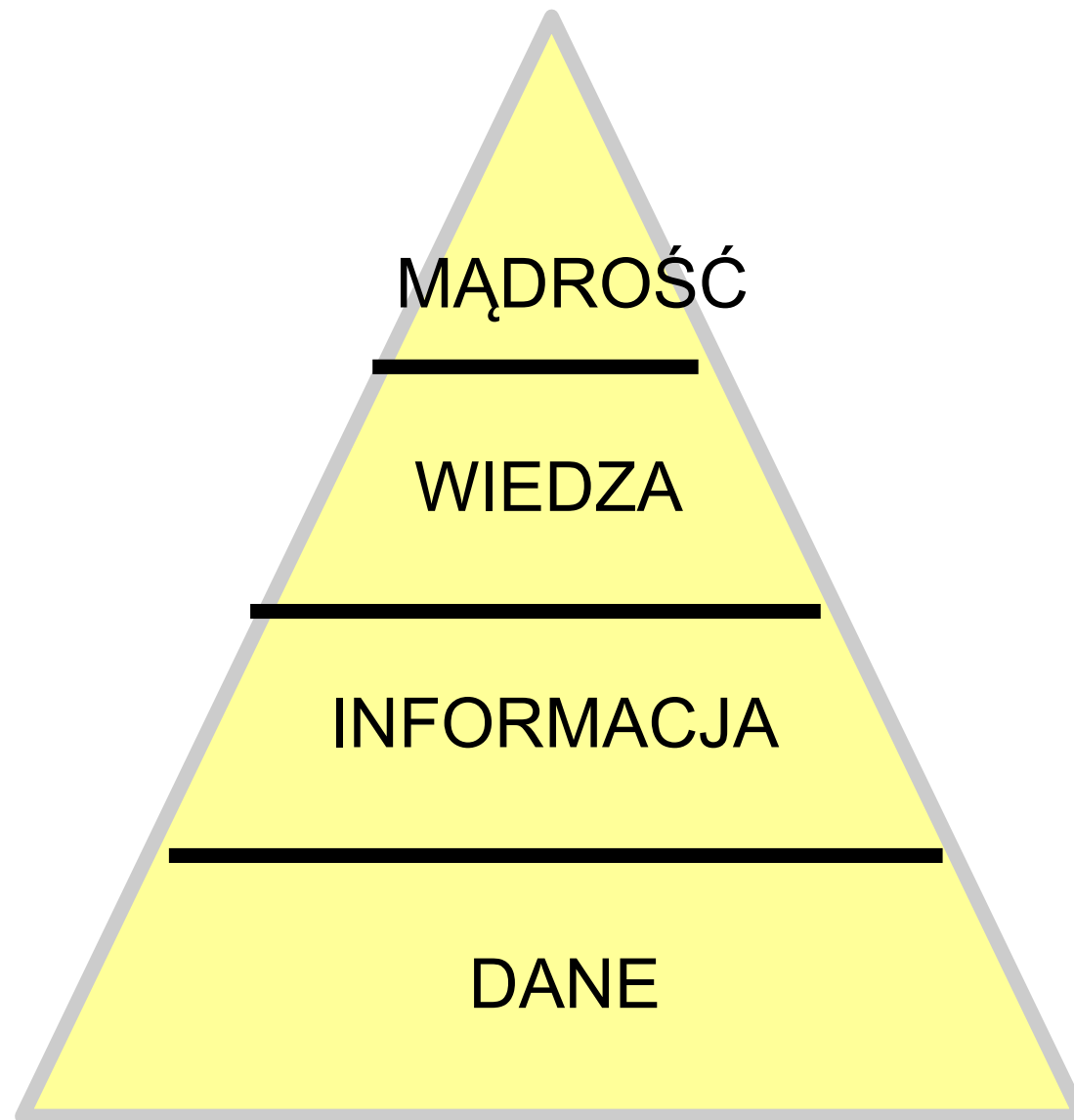
Sztuczna inteligencja

WYKŁAD 1

„Boję się nie tyle sztucznej inteligencji, ile naturalnej głupoty”.

Joël de Rosnay – francuski biolog molekularny i informatyk.

Trójkąt: Dane, Informacja, Wiedza, Mądrość

Trójkąt: Dane, Informacja, Wiedza, Mądrość

- **Dane** - losowa grupa prostych faktów i zdarzeń.
- **Informacja** - właściwie zagregowane proste fakty w bardziej złożone fakty.
- **Wiedza** - sumaryczny wynik procesów percepcyjnych, tak zorganizowany, aby można było wyciągać znaczące wnioski.
- **Mądrość** - najczęściej zdefiniowana jako zdrowy rozsądek lub właściwy osąd.

Sztuczna inteligencja

- Sztuczna inteligencja to automatyzacja niektórych intelektualnych działań człowieka w zakresie wnioskowania, kojarzenia faktów i wyboru informacji z użyciem komputera.
- Sztuczna inteligencja to metody programowania komputerów, które powodują zachowanie komputera zbliżone do sposobu myślenia ludzkiego.

Sztuczna inteligencja

- Podstawowe elementy przejmowane z myślenia ludzkiego:
  - wnioskowanie,
  - uczenie się (nabywanie wiedzy),
  - ewolucja i dostosowywanie się do nowych warunków,
  - podejmowanie decyzji w warunkach niepewnych.

Reprezentacja wiedzy

- Trójki: obiekt-atrybut-wartość lub czwórki: obiekt-atrybut-wartość-stopień pewności
  - pozwalają reprezentować fakty, np.:

Obiekt: *Jan Kowalski*

Atrybut: *Dochód*

Wartość: *5000*

Obiekt: *Dzień 7 maja 2007 r.*

Atrybut: *Pogoda*

Wartość: *Ładna*

Stopień pewności: *0,8*

Reprezentacja wiedzy

- Ramy
  - rama składa się z obiektu i pól, w których można zapisywać informacje związane z tym obiektem,
  - przykład:

Kowalski	Wiek: średni
	Sytuacja zawodowa: pracuje
	Staż pracy: 10 lat

Reprezentacja wiedzy

- Reguły (IF-THEN)
  - reguły składają się z przesłanki (IF) oraz konkluzji (THEN),
  - wyrażenia w przesłankach i konkluzjach nazywa się klauzulami,
  - ogólna postać reguły:

JEŚLI $x1$ jest $V1$ **i/lub** $x2$ jest $V2$ **i/lub** ... **i/lub** xN jest VN
TO y jest D

Reprezentacja wiedzy

- Przykład reguły:

JEŚLI *Wiek jest średni i Sytuacja zawodowa jest pracuje i dochody są 2500* **TO** *Ocena klienta jest dobra*

Pozyskiwanie wiedzy

- Wiedza może być pozyskiwana na dwa sposoby:
  - Pozyskiwanie wiedzy od eksperta dziedzinowego.
  - Pozyskiwanie wiedzy z danych za pomocą algorytmów lub narzędzi sztucznej inteligencji.

Sztuczna inteligencja

Sztuczna inteligencja (*artificial intelligence*)

Uczenie maszynowe

Przeszukiwanie

Optymalizacja

Wnioskowanie

Systemy uczące się

- Systemy uczące się to algorytmiczne metody uczenia się na podstawie danych.
- Maszynowe uczenie się obejmuje problematykę konstruowania systemów (programów) komputerowych, które polepszają swoje działanie wraz z analizą doświadczenia reprezentowanego przez zbiór przykładów uczących.
- System uczący może oprócz przykładów uczących wykorzystywać wiedzę dziedzinową.
- Metody uczenia się:
  - uczenie nadzorowane (z nauczycielem),
  - uczenie nienadzorowane (bez nauczyciela).

Uczenie maszynowe

Uczenie maszynowe (*machine learning*)

**Klasteryzacja
(grupowanie)
danych**

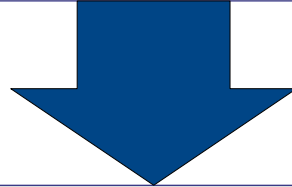
Klasyfikacja danych

**Odkrywanie
wiedzy z danych**

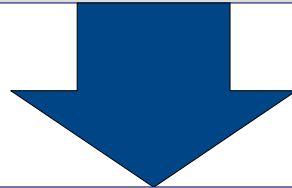
Regresja

Uczenie maszynowe

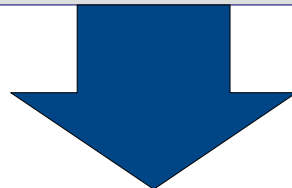
Identyfikacja cech (atrybutów, właściwości) przypadków (obiektów)

Wstępne przetwarzanie danych

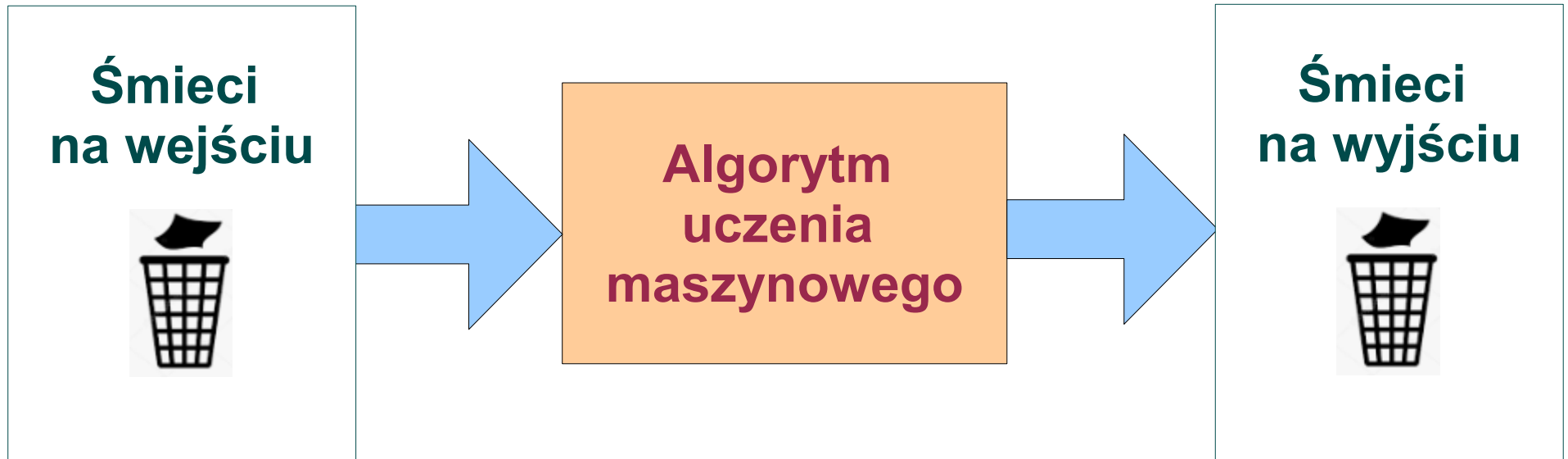
Algorytm uczenia maszynowego (ew. budowa modelu)

Wizualizacja wyników

Wstępne przetwarzanie danych

- Generalna zasada

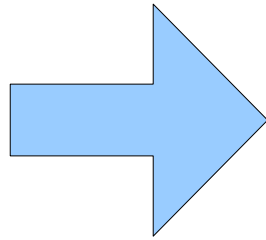
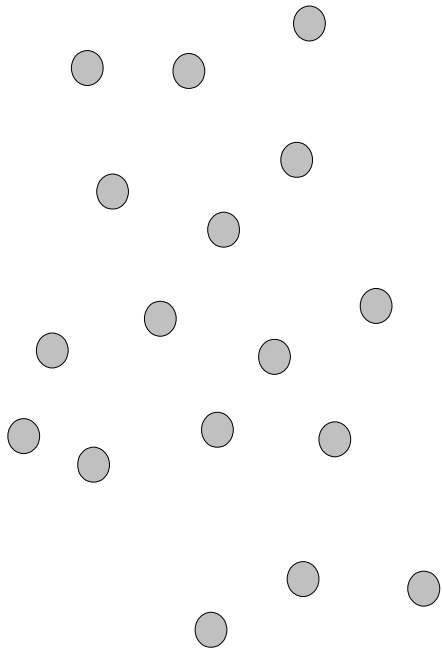

Wstępne przetwarzanie danych

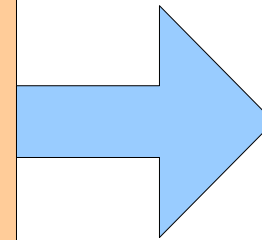
- Integracja danych
- Filtrowanie danych (▶ m.in. problem selekcji istotnych cech)
- Czyszczenie danych (▶ m.in. problem brakujących danych)
- Transformacja danych (▶ m.in. problemy: różnych typów danych, brakujących danych)

Klasteryzacja

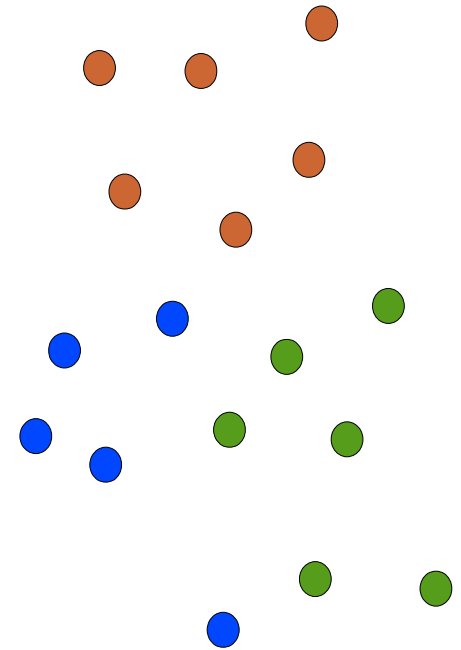
Przypadki

Algorytm
uczenia
maszynowego

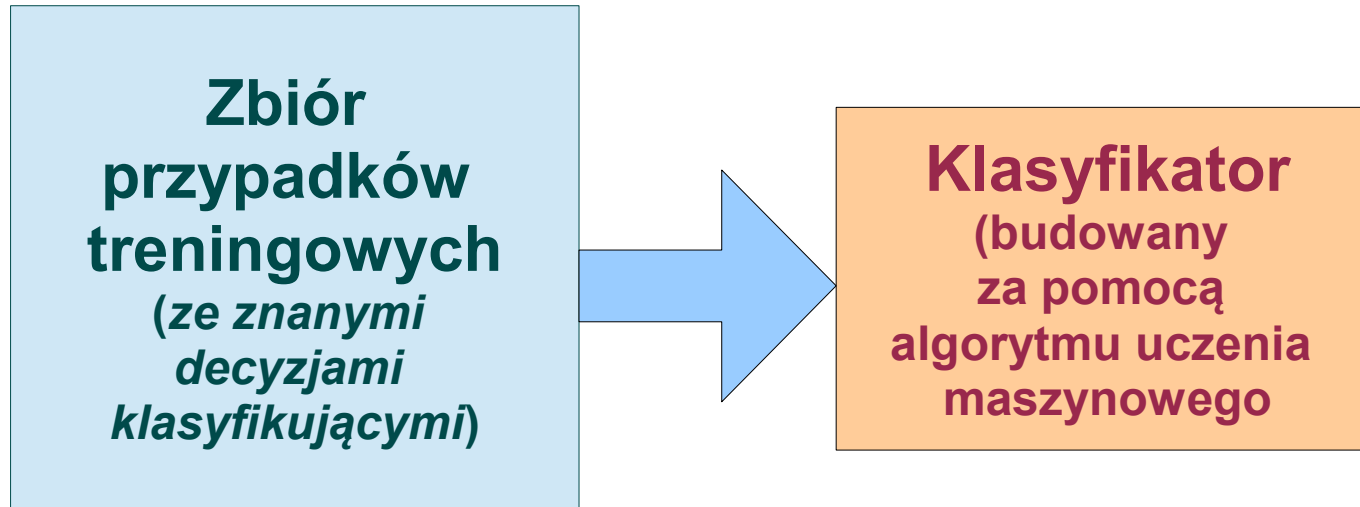

Przypadki
pogrupowane

Klasyfikacja

- Uczenie się klasyfikatora ze zbioru treningowego

- Klasyfikacja nowych przypadków

Odkrywanie wiedzy z danych

- Odkrywanie reguł asocjacyjnych ► systemy rekomendujące

Przykład: analiza koszyka

Czy jabłka były kupowane wtedy gdy kupowano banany i pomarańcze?

Czy gruszki były kupowane równocześnie z wiśniami?

Czy ... ?

Odkrywanie wiedzy z danych

- Odkrywanie wzorców (np. w danych czasowych)
  - wzorce często występujące
  - wzorce nietypowe - anomalie

Regresja

- **Predykcja** – obliczanie brakujących wartości w zakresie wartości danych treningowych
- **Ekstrapolacja** – obliczanie brakujących wartości poza zakresem wartości danych treningowych (np. przyszłych wartości)